

Η εγκυμοσύνη και η σεξουαλική ακοποίηση σε σχέση με το κοινωνικό φύλο

Pregnancy and sexual harassment in accordance to social gender

Author: Σύκα Άντρια, Γιάλλουρου Γεωργία, Κωνσταντίνου Κωνσταντίνος, Μενοίκου Ιωάννα

Φοιτητές του Τμήματος Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μελετώντας ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, πάρθηκαν διάφορες πληροφορίες για την ολοκλήρωση αυτής της μελέτης. Η σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Στην εργασία αυτή, επιλέχθηκαν τα θέματα της εγκυμοσύνης και της σεξουαλικής κακοποίησης για περαιτέρω ανάπτυξη.

Στη μελέτη περιγράφονται τα θετικά καθώς επίσης και τα αρνητικά συναισθήματα που βιώνει μία γυναίκα κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης. Οι άντρες παρόλο που δεν μπορούν να νοιώσουν τα συναισθήματα και τα ερεθίσματα τα οποία δημιουργεί η εγκυμοσύνη, ο ρόλος τους σε αυτήν είναι σημαντικός για την γυναίκα έγκυο και συνεπώς για το έμβρυο. Επιπλέον, αναπτύσσονται κάποια συναισθήματα τόσο στην μητέρα, όσο και στον πατέρα ακόμα και όταν η εγκυμοσύνη αυτή είναι ανεπιθύμητη.

Η σεξουαλική κακοποίηση είναι θέμα που επηρεάζει κυρίως τις γυναίκες. Μερικοί άντρες λόγω της αυξημένης μυϊκής τους μάζας κακοποιούν σεξουαλικά τις γυναίκες τους. Αυτή η σεξουαλική κακοποίηση προκαλεί κάποια συναισθήματα στον άντρα και στη γυναίκα, τα οποία περιγράφονται στη μελέτη αυτή.

Τέλος, ο νοσηλευτής/τρια οφείλει να έχει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να παρέχει επαρκή πληροφόρηση και στήριξη στα άτομα αυτά. Τυχόν ανεπαρκή γνώση καθιστά τον/την νοσηλευτή/τρια ανίκανο/η να προάγει τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και για τα δύο φύλα.

ABSTRACT

Studying a wide spectrum of subjects, various pieces of information were taken on the completion of this article. The sexual and reproductive health includes a wide spectrum of subjects. In this article, the subjects of pregnancy and sexual abuse were selected for further analysis. In the article the positive as well as negative emotions experienced by a woman during the period of pregnancy are described. Even if men can't feel directly the emotions and stimuli created by pregnancy, their role in this is important for the pregnant woman and consequently for the fetus. Moreover, certain emotions develop in the mother and the father even if this pregnancy is undesirable. Sexual abuse affects mainly women. A portion of men abuse women because their increased muscular mass makes them able to use violence. This sexual abuse creates certain emotions in both man and woman, which are described in this article. Finally, a nurse obligates to have the essential knowledge and skills in order to provide sufficient information and support for these individuals. Insufficient knowledge renders the nurse incompetent to promote sexual and reproductive health for the two sexes.

Εισαγωγή

«Ονειρεύομαι μια μέρα όταν άλατα παιδιά που γεννιούνται είναι ευπρόσδεκτα, όλοι οι άντρες και όλες οι γυναίκες ίσοι και η σεξουαλικότητα είναι μια έκφραση ειλικρίνειας,

απόλαυσης, και τρυφερότητας»

(<http://www.cyfamplan.org/FamPlan/page.php?pageID=1 &langID=13> [Accessed 16.10.08]). Σύμφωνα με την πιο πάνω άποψη της Elise Ottesen-Jensen (2000) αναγνωρίζεται το

δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια του ατόμου, το οποίο θα έχει σαν αποτέλεσμα το κάθε άτομο να γεννιέται ευπρόσδεκτο. Με αυτό τον τρόπο θα περιοριστούν οι εκτρώσεις. Παράλληλα τονίζει το δικαίωμα στην ισότητα και στην απελευθέρωση από κάθε μορφή διάκρισης. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται η ίση αντιμετώπιση των γυναικών και των αντρών σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία ([http://www.cyfamplan.org/FamPlan/page.php?pageID=1 &langID= 13](http://www.cyfamplan.org/FamPlan/page.php?pageID=1&langID=13)[Accessed 16.10.08]).

Η σεξουαλική υγεία αναφέρεται στη «σύνθεση των σωματικών, συναισθηματικών, πνευματικών και κοινωνικών παραμέτρων της σεξουαλικότητας, με τρόπους που προάγουν την προπροσωπικότητα, την επικοινωνία και την αγάπη» (<http://www.who.int/reproductive-health/gender/sexualhealth.html> [Accessed 16.10.08]). Η σεξουαλική υγεία «δεν είναι μόνο η απουσία νόσου, δυσλειτουργίας ή αδυναμίας. Απαιτεί τον σεβασμό της σεξουαλικότητας και των σεξουαλικών σχέσεων, όπως επίσης και την δυνατότητα να βιώνει κανείς ευχάριστες και ασφαλείς σεξουαλικές εμπειρίες, χωρίς διακρίσεις, εξαναγκασμούς και βία. Η σεξουαλική υγεία, όπως και η υγεία, αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα» (WHO, 2005). <http://www.who.int/reproductive-health/gender/sexualhealth.html>[Accessed 16.10.08] Σύμφωνα με την WHO (1994), «η αναπαραγωγική υγεία έχει σαν στόχο να κάνει το άτομο να είναι σε θέση να βιώνει μια ασφαλή σεξουαλική ζωή, καθώς θα έχει την ικανότητα να αναπαράγει αλλά να έχει και την ελευθερία να αποφασίζει πότε, και πόσο συχνά να το πράττει. Αλληλένδετο με αυτό, είναι και το δικαίωμα της γυναίκας και του άνδρα για ενημέρωση και πρόσβαση σε ασφαλείς, αποτελεσματικές, προσιτές και αποδεκτές μεθόδους του οικογενειακού προγραμματισμού της επιλογής τους, και το δικαίωμα για κατάλληλες υπηρεσίες παροχής φροντίδας που επιτρέπουν στις γυναίκες να βιώσουν ασφαλή εγκυμοσύνη και κύηση» (<http://www.helmsic.gr/el/reproductive-health-aids/definition.php>)

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού (<http://www.cyfamplan.org/FamPlan/page.php?pageID=56> Accessed 16.10.08) αναφέρει ότι, «το κοινωνικό φύλο είναι κοινωνικά κατασκευασμένος ρόλος που απονέμεται στους άντρες και στις γυναίκες. Οι ρόλοι αυτοί μαθαίνονται και αφομοιώνονται υποσυνείδητα ως μέρος της διαδικασίας κοινωνικοποίησης από διάφορους φορείς, όπως την οικογένεια, το σχολείο και το κράτος. Το κοινωνικό φύλο είναι μια επίκτητη ταυτότητα στη οποία

εντασσόμαστε από πολύ μικρή ηλικία και πριν την γέννηση μας ακόμα.»

Σκοπός της μελέτης είναι να συζητήσει την εγκυμοσύνη και την σεξουαλική κακοποίηση σε σχέση με το κοινωνικό σύνολο.

Εγκυμοσύνη

Εγκυμοσύνη

Ο Γκικόντε, σύμφωνα με την Μωραΐτου (2004), υποστηρίζει ότι με τη γέννηση ενός παιδιού αναγεννιέται και η ίδια του η μητέρα. Η εγκυμοσύνη είναι μια από τις συναρπαστικότερες εμπειρίες στη ζωή της γυναίκας. Κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης υπάρχουν δύο στάδια ανάπτυξης: 1) η ανάπτυξη του εμβρύου στην μήτρα και 2) Οι βιοσωματικές και συναισθηματικές αλλαγές της μητέρας η οποία βιώνει το φόβο, την αβεβαιότητα, τον ενθουσιασμό και την υπερβολική χαρά

Θετικά συναισθήματα εγκυμοσύνης

Οι Παπαταξιάρχης και Παραδέλλης (2000) δηλώνουν ότι η εγκυμοσύνη αποτελεί ένα γεγονός που περιλαμβάνει φυσιολογικές, ψυχολογικές, πνευματικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις. Τα θετικά συναισθήματα της εγκυμοσύνης στο πρώτο τρίμηνο περιλαμβάνουν αυξημένα επίπεδα αισθησιασμού, η γυναίκα νιώθει γόνιμη και δημιουργική, πλημμυρίζεται από συγκίνηση και ενθουσιασμό, αλλά και από αναμονή και ανυπομονησία για την γέννηση του μωρού. Επίσης, νιώθει ότι είναι ένα φυσιολογικό γεγονός το οποίο θα την οδηγήσει στην ολοκλήρωση της σαν γυναίκα και άνθρωπο (Dellmann, 2006). Το

δεύτερο τρίμηνο είναι στάδιο σταθερότητας και απόλαυσης της εγκυμοσύνης (Dellmann, 2006). Κυριαρχεί η ευεξία (Dellmann, 2006) και δημιουργείται επικοινωνία μεταξύ μητέρας και παιδιού όπου η μητέρα αναμένει κάθε του μήνυμα. Επίσης, ονειροπολεί συχνά, γοητεύεται με την εγκυμοσύνη και την διαδικασία του τοκετού (Dellmann, 2006) και νιώθει υπερηφάνεια η οποία της δίνει αυτοπεποίθηση (<http://www.troublewith.com/stellent/grouds/public/@fotftroubledwith/document/art...> [7/6/2006]). Στο τρίτο τρίμηνο αυξάνεται η χαρά και η ανυπομονησία που νιώθει η έγκυος λόγω του ότι πλησιάζει ο τοκετός (Dellmann, 2006)

Αρνητικά συναισθήματα εγκυμοσύνης

Στο πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης η μητέρα νιώθει δυσφορία λόγω ναυτίας, κόπωσης και απύνιας και κυριαρχεί η αβεβαιότητα για το ρόλο της ως γονέας (<http://www.troublewith.com/stellent/grouds/public/@fotftroubledwith/document/art...> [7/6/2006]). Ακόμη παρουσιάζει μεγαλύτερη ευπάθεια στην προγεννητική κατάθλιψη. Επίσης, νιώθει ότι χάνει το ηθικό της (Μωραΐτου, 2004), την ατομικότητα της και φοβάται μήπως δεν αρέσει στον σύντροφο της (Μωραΐτου, 2004). Στο δεύτερο τρίμηνο η έγκυος σκέφτεται περισσότερο το έμβρυο και λιγότερο τον εαυτό της. Αισθάνεται φόβο για το άγνωστο και ανησυχία για την δική της υγεία και του μωρού (Μωραΐτου, 2004). Στο τρίτο τρίμηνο η κατάθλιψη είναι σε ψηλά επίπεδα λόγω του ότι πλησιάζει η ώρα του τοκετού (Katri, Anja, 2003). Η Jones αναφέρει ότι οι έγκυες γυναίκες φοβούνται ότι το βρέφος μπορεί να πεθάνει κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης (cited in Stern, 2005). Οι υπερβολικοί φόβοι μπορούν να αυξήσουν το γονικό ρόλο, δηλαδή την σύνδεση με το βρέφος και έτσι να έχει επιπτώσεις στη σχέση μεταξύ των γονέων (Smith, Norma, 2008).

Ρόλος του άντρα στην εγκυμοσύνη

Οι άντρες δεν μπορούν να κατανοήσουν την μητρότητα και αυτό τους δημιουργεί πολλά αρνητικά συναισθήματα όπως αμηχανία, απόγνωση και ενοχές για τον λόγο ότι δεν μπορούν να συμμετάσχουν στην εγκυμοσύνη (Μωραΐτου, 2004). Ο μελλοντικός πατέρας παρακολουθεί την αλλαγή και την εγκυμοσύνη της συντρόφου του. Έχει τον ρόλο του θεατή. Νιώθει τύψεις όταν κάποιες στιγμές ξεχνάει την εγκυμοσύνη με αποτέλεσμα να γίνεται υπερπροστατευτικός. Επίσης, νιώθει υπεύθυνος για τη σύντροφο και το παιδί του. Οι άντρες δεν είναι προετοιμασμένοι να αποδεχτούν την νέα κατάσταση και χρειάζονται κάποιο χρόνο για να την συνειδητοποιήσουν (Μωραΐτου, 2004). Ο Dellmann (2006) πραγματοποίησε μια μελέτη με σκοπό να περιγράψει πώς οι πατέρες που είναι παρόντες κατά την γέννηση του παιδιού τους νιώθουν πιο έντονα το γεγονός. Μελέτες που έγιναν στο παρελθόν έδειξαν ότι η παρουσία του πατέρα κατά την γέννηση αποτελεί το επίκεντρο της ζωής και των δύο γονιών. Οι άντρες είναι εκεί όχι μόνο για να στηρίξουν την σύντροφο τους αλλά και για να βιώσουν μια πολύ σημαντική εμπειρία, αφού εκείνη την στιγμή είναι που πραγματικά γίνονται πατέρες. Στη συγκεκριμένη έρευνα συμμετείχαν 107 πατέρες ηλικίας 17-51 ετών, οι οποίοι ήταν παρόντες κατά την γέννηση του παιδιού τους την περίοδο από 11 Ιανουαρίου 1996-11 Φεβρουαρίου 1996 στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Κιουρίο. Για τη διεξαγωγή της μελέτης δόθηκαν ερωτηματολόγια με μερικές ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής έδειξαν ότι το 53% των πατεράδων ένιωθαν υπερένταση και ενθουσιασμό, ενώ το 8% ένιωθαν υπεύθυνοι για το πόνο της συντρόφου τους. Περαιτέρω, εκείνοι που γίνονταν πατέρες για πρώτη φορά ένιωθαν περισσότερο άγχος από τους άλλους. Το 12% δήλωσε ότι ένιωσε ευτυχία και υπερηφάνεια όσον αφορά το παιδί τους, την σύντροφο τους και τον εαυτό τους. Το 23% δήλωσε ότι το να είναι παρόν κατά την γέννηση είναι πολύ σημαντικό. Τέλος, ως το χειρότερο πράγμα που βίωσαν υποστήριξαν ότι

ήταν το να βλέπουν την σύντροφο τους να πονάει και να μην μπορούν να τη βοηθήσουν.

Ανεπιθύμητη Εγκυμοσύνη

Σε κάποιες περιπτώσεις τα παιδιά δεν είναι αναμενόμενα. Υπάρχουν κυήσεις που έρχονται σε ακατάλληλο χρόνο για το ζευγάρι ή που είναι ανεπιθύμητες (Μωραΐτου, 2004).

Οι έγκυες έφηβες δεν είναι έτοιμες από καμία πλευρά να αντιμετωπίσουν την μητρότητα καθώς βρίσκονται αντιμέτωπες τόσο με την 'κρίση' της εφηβείας όσο και την 'κρίση' της εγκυμοσύνης. Έχουν μεγάλες πιθανότητες να σταματήσουν το σχολείο αφού οι ρόλοι και οι ευθύνες τους αλλάζουν. Επίσης, οι έφηβες μητέρες ίσως να παρέχουν λιγότερη μητρική φροντίδα στα παιδιά τους εξαιτίας της ανωριμότητας και των στρεσογόνων καταστάσεων που βιώνουν. Ακόμη, υπάρχουν επιπτώσεις και για τους έφηβους πατέρες. Η σχολική τους εκπαίδευση πιθανόν να είναι λιγότερη από αυτή των συνομήλικων τους. Συχνά η εγκυμοσύνη προηγείται του γάμου με αποτέλεσμα να υπάρχει οικονομική αστάθεια λόγω του νεαρού της ηλικίας τους. Περαιτέρω, το ζευγάρι καταβάλλει περισσότερη προσπάθεια για να επικεντρωθεί στο γάμο του, η διάθεση ερωτοτροπίας μειώνεται και η συχνότητα διαζυγίων αυξάνεται (Μωραΐτου, 2004).

Σε μια έρευνα που έκανε η Μωραΐτου (2004) διαπίστωσε ότι τα ανεπιθύμητα παιδιά βρίσκονταν σε αυξημένο κίνδυνο κοινωνικών και ψυχικών διαταραχών όπως για παράδειγμα κατάχρηση τοξικών ουσιών στην ενήλικη ζωή τους.

Σεξουαλική κακοποίηση

Σύμφωνα με τις Patricia L. & Jennifer D. η γυναικεία σεξουαλική κακοποίηση συμπεριλαμβάνει την βίαιη και εξαναγκαστική ερωτική συνεύρεση από έναν άντρα, με σκοπό την επίδειξη δύναμης και κυριαρχίας, χωρίς να ενδιαφέρεται για τα δικαιώματα της (cited in Lechner et al, 1993).

Σεξουαλική κακοποίηση θεωρείται και η απόπειρα σεξουαλικής πράξης με άτομο που δεν είναι σε θέση να κατανοήσει τις συνθήκες της πράξης, να αρνηθεί τη συμμετοχή του και να δηλώσει την προθυμία συμμετοχής του. Ο εκούσιος τραυματισμός συντρόφου κατά την σεξουαλική επαφή θεωρείται μια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης.

Γυναίκα και σεξουαλική κακοποίηση

Οι σεξουαλικά κακοποιημένες γυναίκες έχουν μία παραδοσιακή αντίληψη για το ρόλο τους στο σπίτι, βλέπουν τον σύζυγο σαν τον αρχηγό της οικογένειας και πιστεύουν στο στερεότυπο του γυναικείου ρόλου τον οποίο έχουν διδαχθεί. Σύμφωνα με τον οποίο, οι ίδιες είναι ανίκανες να φροντίζουν τον εαυτό τους και πρέπει να εξαρτώνται πάντα από έναν άντρα (Stern, 2005).

Παράλληλα, πιστεύουν ότι μπορούν να συγκρατήσουν το θύτη παρά να χάσουν τον έλεγχο και αποδέχονται την ευθύνη για τις δικές τους πράξεις. Οι σεξουαλικά κακοποιημένες γυναίκες υποφέρουν από ενοχές αλλά αρνούνται το θυμό που νιώθουν και έχουν έντονες αντιδράσεις άγχους με ψυχοφυσιολογικά συμπτώματα. Στην συνέχεια, χρησιμοποιούν την ερωτική επαφή σαν μέθοδο για να εδραιώσουν την καλή σχέση με το σύζυγο (Lemcken et al, 1993)

Επίσης, πιστεύουν ότι κανείς δεν θα μπορούσε να τις βοηθήσει να βγουν από την άσχημη κατάσταση στην οποία βρίσκονται, εκτός από τον ίδιο τους τον εαυτό. Έχουν μία μη ρεαλιστική ελπίδα ότι η αλλαγή «θα έρθει» και πιστεύουν στις «υποσχέσεις» των συντρόφων τους. Έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και υποτιμούν την ικανότητα τους στο να επιτυχάνουν σε οτιδήποτε μπορεί να αναλάβουν (Lechner et al, 1993).

Υπάρχουν διάφορες θεωρίες που προσπαθούν να εξηγήσουν για πιο λόγο μία γυναίκα αποφασίζει να μείνει με τον θύτη σύντροφο της. Μία από αυτές έχει να κάνει με αυτό που ονομάζουμε «ο κύκλος της βίας» (Κούτα, 2005).

Στο πρώτο μέρος του κύκλου της βίας όπου είναι η φάση της αυξανόμενης έντασης η γυναίκα μπορεί να προσπαθήσει να καταπραΰνει το θύτη με το να κάνει ό,τι θέλει αυτός. Στη τρίτη φάση του κύκλου, δηλαδή τη φάση της ηρεμίας ο θύτης μπορεί να εκφράσει την μετάνοια του και να «γεμίσει» τη σύντροφο του με δώρα. Μπορεί να ζητήσει από την γυναίκα του να τον συγχωρέσει και να της υποσχεθεί ότι δε θα ξαναγίνει βίαιος. Αυτή η φάση θεωρείται και ως η «πλάνη του παραδείσου» επειδή η γυναίκα μπορεί να πείσει τον εαυτό της ότι ο θύτης τα εννοεί αυτά που λέει και θα αλλάξει την βίαιη συμπεριφορά του (Κούτα, 2005). Σύμφωνα με τις Patricia & Jennifer η γυναίκα μπορεί να δεθεί με τη στοργική πλευρά της προσωπικότητας του θύτη η οποία ανταποκρίνεται και στην υγιή ανάγκη της να την αγαπήσουν και να την φροντίσουν.(cited in Lechner et al, 1993).

Η άποψη του άντρα για τη σεξουαλική κακοποίηση

Οι άντρες έχουν την άποψη ότι χρησιμοποιούν την ερωτική επαφή σαν πράξη επιθετικότητας προκειμένου να τονώσουν την αυτοπεποίθηση και τον αντρισμό τους. Δεν θεωρούν ότι η βίαιη συμπεριφορά τους μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Παράλληλα έχουν μια παραδοσιακή εικόνα για την αντρική ανωτερότητα και το στερεότυπο του αντρικού ρόλου στην οικογένεια (Smith, 2008).

Πολλοί άντρες πιστεύουν ότι το σεξ είναι ένα δικαίωμα τους και μια απαραίτητη υποχρέωση των συζύγων του (Καρατζά, Κυριακίδου, 2004). Η Bergen σε έρευνα που έκανε το 1996 βρήκε πολλές γυναίκες τις οποίες οι άντρες τους βιάζουν με αφορμή να τις αφήσουν έγκυες για να μην τις εγκαταλείψουν στο τέλος. Ο συζυγικός βιασμός συνοδεύεται από οργή και ζήλια του δράστη για το θύμα (λόγω υποψίας ότι συνουσιάζεται με τον οποιοδήποτε), κριτική για την ερωτική συμπεριφορά, αλλά και χυδαία σχόλια της γυναικείας φύσης. (Καρατζά, Κυριακίδου, 2004) Τέλος το να εγκαταλείψει μια σεξουαλική κακοποιημένη γυναίκα το σύζυγο της

θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη ζωή της. Η γυναίκα μπορεί να φύγει και να γυρίσει στο σύντροφο της αρκετές φορές μέχρι να φύγει οριστικά από τη σχέση.

<http://www.raperesponseservices.com/Information.htm>, 9.2.03).

Ο ρόλος του νοσηλευτή

Η κύηση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό, αλλά και πολύπλοκο φαινόμενο τη ζωής, το οποίο χρειάζεται τη στενή συνεργασία μίας ομάδας επαγγελματιών υγείας όπως για παράδειγμα γυναικολόγων, ψυχολόγων και ενδοκρινολόγων (Μωραΐτου,2004).

Οι νοσηλευτές πρέπει να παρέχουν ενημέρωση και στήριξη στην έγκυο. Με αυτόν τον τρόπο η έγκυος θα νιώσει ελεύθερη να συζητήσει τις ανησυχίες της και τους προβληματισμούς της, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα επίπεδα των φόβων τους. Επιπλέον, οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να είναι άρτια καταρτισμένοι στο αντικείμενο τους και να έχουν την ευχέρεια να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στις έγκυες, όποτε αυτές νοιώσουν την ανάγκη, έτσι ώστε να μην καταφεύγουν σε άτομα που δεν έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις, με αποτέλεσμα την παραπληροφόρησή τους (Μωραΐ- του,2004).

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα προετοιμασίας του ζευγαριού θα πρέπει να υπάρχει σε κάθε μαιευτική μονάδα. Η γυναίκα με την παρακολούθηση των μαθημάτων προετοιμασίας προγεννητικά ενημερώνεται για τα ψυχολογικά προβλήματα που προκύπτουν κατά την κύηση καθώς και τους τρόπους αντιμετώπισης των καταστάσεων. Περαιτέρω, οι νέοι γονείς εκπαιδεύονται στο γονικό ρόλο (Μωραΐ- του,2004).

Σε μία έρευνα που πραγματοποίησε ο Dellmann (2006) οι πατέρες δήλωσαν ότι θα ήθελαν να τους δίνονταν περισσότερες συμβουλές και ενθάρρυνση για το πώς να χειρίζονται το παιδί, καθώς και περισσότερες πληροφορίες για την πορεία της γέννας. Επίσης μερικοί πατέρες υποστήριξαν ότι η μαιές πρέπει να ακούνε τη γνώμη τους, έτσι ώστε να μην τους κάνουν να αισθάνονται ότι επεμβαίνουν στη δουλειά τους.

Σύμφωνα με το άρθρο «Ο ρόλος των Νοσηλευτών/τριών και Μαιών στην Προαγωγή της Σεξουαλικής Υγείας» της Κούτας (2005), ο/η επισκέπτης/τρια Υγείας πρέπει να είναι προσιτός/η και ανοιχτό- μυαλος/η, έτσι ώστε να μπορεί να ακούσει και να συζητά τις ανησυχίες που μπορεί να εκφράσει ο ασθενής σε θέματα σεξουαλικότητας. Επίσης, δεν πρέπει να παραλείπεται η σεξουαλική πτυχή του ατόμου κατά την παροχή φροντίδας ενός/ης Κοινοτικού/ης Νοσηλευτή/τριας. Επιπλέον, ο/η Νοσηλεύτρια/τρια στο Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών πρέπει να παρέχει χρόνο για ψυχολογική υποστήριξη των ατόμων που εισέρχονται λόγω βιασμού ή κακοποίησης.

Καινοτόμος Ιδέα

Πρώτη ιδέα

Σύμφωνα με τα παγκόσμια δεδομένα στις 26η Νοεμβρίου είναι η παγκόσμια μέρα σεξουαλικής κακοποίησης. Σ' εκείνη την ημέρα θα μπορούσαν σε όλα τα θέατρα ή κινηματογράφους τις Κύπρου να προβάλλονται ταινίες ή φιλμάκια με θέμα προβολής την αντιμετώπιση των σεξουαλικών κακοποιήσεων και των ρόλων των νοσηλευτών. Παράλληλα, έξω από τις αίθουσες προβολής να διανέμονται φυλλάδια κατά της σεξουαλικής κακοποίησης από φοιτητές του Τμήματος Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Αλλά και να υπάρχουν γυναίκες που κακοποιήθηκαν σεξουαλικά για να αφηγούνται τις δικές τους εμπειρίες, έτσι ώστε να γίνει κατανοητό πόσο άσχημα επιδρά η σεξουαλική κακοποίηση.

Δεύτερη ιδέα

Στο μάθημα της Παθολογικής Νοσηλευτικής δόθηκε μια νοσηλευτική αξιολόγηση κατά της Doenge, Moorhouse & Muir (2008). Ένας τομέας που αξιολογείται είναι και η σεξουαλικότητα. Ίσως να ήταν

μια καινούργια αρχή αν αυτή η νοσηλευτική αξιολόγηση εντασσόταν στα νοσοκομεία της Κύπρου, αφού μέχρι τώρα δεν υπάρχει κάτι παρόμοιο που να γίνεται νοσηλευτική αξιολόγηση για το θέμα της σεξουαλικότητας.

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, μέσα από την μελέτη αυτή φαίνεται ότι κάθε γυναίκα και άντρας έχει δικαίωμα για ενημέρωση και πρόσβαση σε χώρους ενημέρωσης όπως για παράδειγμα στο σύνδεσμο οικογενειακού προγραμματισμού για θέματα όπως εγκυμοσύνη, ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη και σεξουαλική κακοποίηση. Στην συνέχεια, εντοπίζεται ο μειωμένος ρόλος του άντρα στην εγκυμοσύνη ενώ αυξάνεται η συμμετοχή του στην σεξουαλική κακοποίηση. Παράλληλα, οι γυναίκες κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης νιώθουν ευτυχισμένες και απολαμβάνουν την περίοδο αυτή. Αντίθετα, στη σεξουαλική κακοποίηση νιώθουν κατωτερότητα διότι οι άντρες δεν ενδιαφέρονται για τα δικαιώματά τους. Μέσω της σεξουαλικής κακοποίησης οι άντρες θεωρούν ότι τονώνουν την αυτοπεποίθησή τους και τον αντρισμό τους. Ένα άλλο μέρος της μελέτης είναι και ο ρόλος του νοσηλευτή στην εγκυμοσύνη και στην σεξουαλική κακοποίηση. Φαίνεται ότι ο ρόλος των νοσηλευτών στην εγκυμοσύνη επιφέρει εμπλουτισμό της γνώσης των εγκύων. Ενώ ο ρόλος των νοσηλευτών στις σεξουαλικά κακοποιημένες γυναίκες επικεντρώνεται περισσότερο στη ψυχολογική υποστήριξη των γυναικών αυτών.

Τέλος, «ο εμπλουτισμός της γνώσης, η βελτίωση των δεξιότητων, η συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας και η υιοθέτηση ανθρωπιστικής προσέγγισης θα ενδυναμώσουν τους/τις νοσηλευτές/τριές ώστε να αναγνωρίσουν την μοναδικότητα του ρόλου τους, από άλλους επαγγελματίες υγείας, στην προαγωγή της σεξουαλικής υγείας» (Κούτα, 2005).

Βιβλιογραφία

- Κούτα, Χ. (2005) Ο Ρόλος των Νοσηλευτών/τριών και Μαιών στην Προαγωγή της Σεξουαλικής Υγείας. Κυπριακά Νοσηλευτικά Χρονικά, 6(2), 7-11.
- Καρατζά, Χ. & Κυριακίδου, Α. (2004) Ένας μοναδικός δεσμός - Το θεμέλιο για ένα παιδί ασφαλές/ανεξάρτητο. Αθήνα: Εκδόσεις ΡΕΩ.
- Μωραΐτου, Μ. (2004) Το Βίωμα της Μητρότητας. Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.
- Οικονομοπούλου, (2004) Ένα παιδί γεννιέται. Αθήνα: Εκδόσεις Ορφέας.
- Παπαταξιάρχης, Ε. & Παραδέλλης, Θ. (2000) Ταυτότητα και φύλο στη σύγχρονη Ελλάδα. Ανθρωπιστικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Εκδόσεις : Καστανιώτης.
- Cowely, D.S. & Lemcke, D.P. & Marshall, L.A. & Pattison, J. (1995) Primary Care of Women. Εκδόσεις: medical book.
- Dellmann-Jenkins, M. & Blankemeyer, M. (2008), How Caregiving Affects Development: Psychological Implications for child, adolescent, and adult caregivers, American Psychological Association: Washington DC.
- Katri, V.J. & Anja, L. (1998) Father's experiences of childbirth. Journal of Midwifery. 14: 10-17
- Lechner et al (1993) Self-reported medical problem of adult female survivors of childhood sexual abuse. Journal of Midwifery. 36:633.
- Smith, Norman C. (2008) Understanding Pregnancy. Αθήνα Εκδόσεις: Ιατρικές εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδη
- Stern - Ellen, Sue (2005), Expecting change. England: Lector
- <http://www.cyfamplan.org/FamPlan/page.php?pageID=1&langID=13> [Accessed 16.10.08]
- <http://www.cyfamplan.org/FamPlan/page.php?pageID=56> [Accessed 16.10.08]
- <http://www.raperesponseservices.com/infromation.htm.t> Accessed 9/12/2003]
- <http://www.troublewith.com/stellent/groups/public/@fotftroubledwith/document/art...> [Accessed 7/6/2006]
- <http://www.who.int/reproductive-health/gender/sexualhealth.html> [Accessed 16.10.08]
- <http://www.helmsic.gr/el/reproductive-health-aids/definition.php> [Accessed 16.10.08]